

Aleksander Barszczewski

Międzynarodowe konferencje naukowe "Droga ku wzajemności"

Acta Polono-Ruthenica 5, 373-375

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

syjskiej UAM planuje zorganizowanie kolejnej dziewiątej konferencji naukowej w 2001 roku.

Tadeusz S. Pacholczyk

Międzynarodowe konferencje naukowe „Droga ku wzajemności”

W końcu 1992 roku w Katedrze Filologii Białoruskiej Uniwersytetu Warszawskiego zrodziła się idea organizowania każdego roku Międzynarodowej Konferencji Naukowej poświęconej polsko-białoruskim związkom i oddziaływaniom w takich dziedzinach, jak: literatura, język, folklor, oświata, kultura i religia. Wychodziliśmy z założenia, iż polscy i białoruscy badacze – uczestnicy kolejnych konferencji – powinni przeciwstawić się uprzedzeniom i stereotypom, będącym przeszkodą w obiektywnym poznaniu polsko-białoruskich stosunków historycznych – współczesnych. Sądziliśmy, iż na polsko-białoruskim pograniczu, w przeciwieństwie do dramatycznych, a nawet tragicznych wydarzeń w stosunkach Polaków z innymi sąsiadami, nigdy nie dominowała „krew i ogień”, natomiast nie mało było przejawów życzliwości, sympatii i przyjaznego współdziałania.

Kierując się tymi przesłankami, zaproponowaliśmy, aby wszystkie edycje konferencji odbywały się pod stałym hasłem „Droga ku wzajemności”. Inicjując konferencję, kierowaliśmy się nadzieją, iż stanie się ona wsparciem tych sił na Białorusi, które pragną, aby ich państwo było niepodległe i suwerenne i poprzez swoją otwartość szukało miejsca w rodzinie wolnych i demokratycznych narodów europejskich.

W związku z tym, iż na początku byliśmy pozbawieni wszelkich środków finansowych, zwróciliśmy się do Departamentu Mniejszości Narodowych w Ministerstwie Kultury i Sztuki z prośbą o pomoc finansową. Przedstawiciele departamentu odpowiedzieli nam, iż Katedra Filologii Białoruskiej podlega Ministerstwu Edukacji Narodowej, w związku z czym jej inicjatywy nie mogą być finansowane przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, które może wspierać wyłącznie organizacje reprezentujące mniejszości narodowe. Ponieważ podówczas pełniłem funkcję przewodniczącego Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego, włączyłem tę organizację do składu współorganizatorów Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Droga ku wzajemności”. Dzięki temu Ministerstwo Kultury i Sztuki

przyznało dotację, która okazała się wielce pożyteczna przy finansowaniu tych uczestników konferencji, którzy przyjechali z Republiki Białoruś.

Pierwsza edycja Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Droga ku wzajemności” została przeprowadzona na początku 1993 roku w pomieszczeniach Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Kulturalnego w Białymstoku. Na konferencji tej wystąpiło z referatami 26 badaczy z Polski i Białorusi.

Uwzględniając sugestie białorutenistów z wielu ośrodków akademickich, Katedra Filologii Białoruskiej w porozumieniu z Polskim Towarzystwem Białorutenistycznym kolejne edycje konferencji (2–6) zorganizowała w Białowieży. Szczególny charakter miała Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Droga ku wzajemności” w 1996 roku, gdyż była poświęcona czterdziestolecu Katedry Filologii Białoruskiej Uniwersytetu Warszawskiego.

Na początku 1999 roku uczestnicy wspólnego posiedzenia kierownictwa Katedry Filologii Białoruskiej i Polskiego Towarzystwa Białorutenistycznego postanowili włączyć do organizatorów konferencji Centrum Naukowo-Oświatowe im. Franciszka Skaryny w Mińsku, Instytut Polski na Białorusi, Polskie Towarzystwo Naukowe na Białorusi i Związek Folklorystów Białorusi. Postanowiliśmy także rozszerzyć problematykę konferencji o różne przejawy białoruskiego piśmiennictwa emigracyjnego. Uczestnicy zebrania odnieśli się pozytywnie do propozycji ze strony białoruskich współorganizatorów, aby Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Droga ku wzajemności” odbywała się przemiennie w Polsce i na Białorusi. Realizując tę decyzję, siódma edycja konferencji została zorganizowana w Mińsku w pomieszczeniach Centrum Naukowo-Oświatowego im. Franciszka Skaryny w czerwcu 1999 roku.

W dotychczasowych siedmiu edycjach Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Droga ku wzajemności” wzięło udział około 150 badaczy z Polski i Białorusi.

W końcu 1999 roku, przy wsparciu finansowym ze strony Komitetu Badań Naukowych, udało się nam wydać pierwszy numer rocznika „Acta Albaruthenica”, w którym znalazła się część referatów wygłoszonych podczas pierwszych edycji konferencji. Materiały pochodzące z następnych konferencji są przygotowane do druku w drugim numerze rocznika, natomiast referaty wygłoszone w Mińsku zostaną wkrótce wydane

w kolejnej księdze „Беларуські-Алберуθενікі”, od kilku lat wydawanej przez Centrum Naukowo-Oświatowe im. Franciszka Skaryny w Mińsku.

Jestem przekonany, że wszystkie dotychczasowe konferencje, jak również te, które zamierzamy zorganizować w przyszłości, będą służyły realizacji idei zawartej w nazwie „Droga ku wzajemności”, co jest nadzwyczaj ważne w momencie, gdy niepodległość Białorusi i państwowa ranga języka białoruskiego zostały mocno zagrożone.

Aleksander Barszczewski

Międzynarodowe sympozja w Zielonej Górze

Spotkania rusycystów w Zielonej Górze mają już długoletnią tradycję. Od 1974 roku stanowiły głównie wydarzenie Dni Literatury Radzieckiej jako imprezy towarzyszącej Festiwalowi Piosenki Radzieckiej. Dzięki nim Zielona Góra miała możliwość goszczenia wielu wybitnych naukowców zarówno polskich, jak i zagranicznych. Początkowo były one poświęcone problemom literatury radzieckiej, a następnie poszerzono je o problematykę językoznawczą i metodyczną.

Przedmiotem dociekań uczonych biorących udział w pierwszych pięciu sympozjach były wybrane aspekty badań historycznoliterackich. Podczas ostatniego z nich doszło do wyodrębnienia sekcji metodycznej, która z upływem czasu została zdominowana przez językoznawców i przekształciła się w sekcję językoznawczo-metodyczną.

Badania konfrontatywne i zastosowanie ich wyników w procesie nauczania języka rosyjskiego stanowiły przedmiot dyskusji uczonych w sekcjach językoznawczej i dydaktycznej aż do 1991 roku. Problematykę tę w swoich wystąpieniach poruszyli m.in. Marian Bobran (UŁ), Larysa Pisarek (UWr.), Albert Bartoszewicz (UW), Diana Wieczorek (UWr.) oraz wielu innych naukowców. O ile sekcje językoznawcza i dydaktyczna zajmowały się wskazaną problematyką niezmiennie, o tyle sekcja historycznoliteracka każdego roku zmieniała obszar penetracji naukowej.

W 1991 roku organizatorzy konferencji podjęli próbę wyjścia poza – tradycyjną i główną w poprzednich latach – problematykę polsko-rosyjską i poszerzyli ją o inne języki słowiańskie. W konferencji tej uczestniczyli uczeni z Czech, Ukrainy i Rosji.

Od 1992 roku zielonogórskie spotkania naukowe noszą nazwę